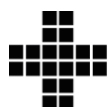

MÅNADSBLAD 4 - 2020

29 nov-14 mars

Uppsala Missionsförsamling

EQU MENIAKYRKAN

Hopp

Ledare

Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: »Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härska över havets fiskar och himlens fåglar och över alla djur som myllrar på jorden«. (1 Mos 1:27-28)

Sedan dess har vi med stor framgång utfört detta uppdrag, uppfyllt jorden och härskat över den.

Berättelsen i Första Mosebok fortsätter i följande kapitel med:

Herren Gud gav detta bud: »Du får äta av alla träd i trädgården utom av trädet som ger kunskap om gott och ont. Den dag du äter av det trädet skall du dö. ... Ormen sade: »Ni kommer visst inte att dö. Men Gud vet att den dag ni äter av frukten öppnas era ögon, och ni blir som gudar med kunskap om gott och ont.« (1 Mos 2:16; 1 Mos 3:4-5)

Vi åt och fick kunskapen. Trots denna vår kunskap om gott och ont har vi ofta använt vår gudomliga förmåga till att berika oss själva på andras bekostnad. Vi har åstadkommit stor skada på själva skapelsen genom miljöförstöring och klimatförändring. Idag har vi kunskaper som kan missbrukas till att utplåna hela mänskligheten och stora delar av övrigt liv på jorden. Enligt "Future of Life Institute", som studerar de största hoten mot mänskligheten i hopp om att vi skall kunna lära oss att undvika att de blir verklighet, finns idag fyra existentiella hot: Klimatförstörelse, kärnvapen, bioteknologi och artificiell intelligens. När man sätter sig in i hur felaktig användning av vårt kunnande på dessa områden kan få helt förödande konsekvenser är det lätt att tappa modet och känna hopplöshet.

Men Gud har inte övergivit sin mänsklighet. För tvåtusen år sedan kom han till oss genom sin son för att visa oss hur han avsett att vi skulle leva. Idag finns han med oss när vi tar ställning för att använda vår kunskap till allas bästa istället för till egen vinning. Ingen kan ensam göra allt men tillsammans kan vi påverka utvecklingen så att skapelsen blir mer som Gud avsåg.

Hoppet föds i handling!

Ewert Bengtsson

En tidig vinterdag

Frosten har bitit sig fast i gräset och björkarna har fällt sina blad där de står uppradade som i givakt bredvid stigen, där jag går min morgonpromenad. Solen kisar försiktigt vid horisonten, än är den inte uppe, vintern har kommit.

De kommer gående mot mig på stigen, människorna som vänder upp sidan och bort huvudet, som stiger åt sidan, som inte längre ler utan istället aggressivt viftar för att hålla mig på avstånd. Så har det varit det sista halvåret, det är pandemin som orsakat detta nya sätt att möta medmänniskor på promenad.

Det börjar bli tungt, jag hör det i rösten när de förstämt påpekar att de tycker att det är lite trångt, för nära, ingen respekt för riktlinjerna. Det har varit lite tungt den här hösten, samtidigt som trädens löv färgades guldgula i strålände solsken, lingonen lyste röda i skogen och svamp fanns att köpa på torget för den som inte kunde ta sig ut i markerna.

Jag tittar lite närmare på trädens grenar, just där de fällda löven suttit, ser nya knoppar vilande, redo att öppna sig mot vårsolen som kommer, efter hårda höststormar och bitande vinterkyla. Knopparna vet, det kommer en vår och de väntar på den.

Hemma tar jag lingonen från skogen och rör i grytan, en söndagsförmiddag när prästen i radion kallar sin församling att bekänna sin kristna tro. Så står jag med slevan i handen medan lingonen stormkokar och kräver passning, och bekänner högt min kristna tro.

Jag kommer att tänka på hur Gud är som närmast mitt i de vardagliga sysslorna. Hur Gud är där, i vardagen, mitt i livet. I naturen och i människorna bärs Guds andes röst fram, med hopp om liv och en framtid. Och där människor kokar lingonsylt, planterar äppelträd och fyller frysen med bullar, där utförs hoppets gärningar i konkreta vardagliga handlingar och pekar mot en framtid full av liv.

Det tänker jag på när jag på nästa promenad säger hej och stiger ur vägen. För att bereda plats på vår gemensamma väg mot framtiden och den dag vi återigen kan dansa med varandra, hand i hand fast vi inte känner varandras namn.

Ulla Albért

”Inte ett hot utan ett hopp”

Där körvägen tar slut ligger skogsvaktartorpet inbäddat i naturen. Här lever Arne Carlsson omgiven av hundratals böcker om teologi, filosofi och politik tillsammans med sin fru Anna och de två pudlarna Elsa Carlsson och Sonja Marklund.

Vi möts för att prata om hopp.

Men det dröjer.

Innan vi landar där får jag en skymt av hans livsresa. Hans cv är omfattningsrikt. Vid 15 års ålder fick han sitt första jobb som springschas, sen som dekoratör, ungdomsledare, fabriksarbetare, hejarsmed, vaktmästare, organisatör, sjukvårdare, pastor, kursgårdsägare, kock, redovisningsekonom, universitetslärare, krögare och chefredaktör. Och där emellan naturligtvis livet. Fem barn är han pappa till. En glimt av en

livsresa både vindlande och svindlande och långt ifrån lätt.

– Ända sen tonåren har jag velat göra teologi av mitt liv. Som Kierkegaard sa ”Det gäller att förstå sin bestämmelse ... att finna den idé för vilken jag skall leva och dö”. Och även om det varit krångligt har jag gjort det. Mitt liv har också gett mig stor medkänsla för människor som har det svårt, säger Arne Carlsson.

De uttryck i teologin som inte innehåller ett djup utan bara glider på ytan har han inte kvar. Och han konstaterar att den postmoderna teologin också gjort upp med mycket.

– Jag tror inte längre på en teologi som är färdig. För livet ser inte ut så. Världen står inte still. Gud är inte bara sådan som vi kan möta honom här, utan mycket större och mycket rikare. Det är en immanent verklighet som samtidigt har en transcendent sida. Vi kan möta Gud för att han finns i världen i oss, men Gud är inte inlåst.

Så säger Arne något som får mig att häpna. Kanske för att det kommer så rakt och självklart.

– Och vi vet ingenting om Gud.

Hur kan vi då tro på Gud?

– Det är undret. Det är Gud som möter oss. Möter oss i tron. Konsten är att söka Gud i varje ny situation. Söka Guds vilja. Det är det som livet går ut på.

– Tro är inte att veta. Och du ska låta bli att vara tvärsäker när det gäller att bedöma andra människors sätt att tro och tänka. Vi får vara fria att dela och det är fint.

Så är vi framme vid ordet, *Hopp*. Jag undrar, frågar och han tänker, vänder och vrider. Öser generöst. Ibland hamnar vi i ett givande sidospår.

Variifrån kommer hoppet?

– Från Gud tror jag. Det är ett ord jag inte använder så mycket men som hela tiden finns inom mig. Det skulle kunna bli tjatigt för omgivningen att lyssna till.

– I livet är det gudsnärvaron som gör att du tar nästa steg, och nästa ... Jag tror inte att vi faller handlöst utan att vi är med och skapar livet. Hoppet ligger i att livet förändras, och förändras ... Och just nu lever vi ju i en stor förändringsprocess.

Hur förhåller sig hopp och optimism till varandra?

– De har med varandra att göra. Det är lättare att vara optimist om man har ett hopp. Optimism är ett självvalt sätt att se på världen medan hopp är grundat i tron. Men om man är optimistisk i dagsläget kan det vara dumhet också. Om vi fortsätter som vi gör med klimatet så går det illa. Men hoppet är att det inte blir så. Utan att vi kan förändra världen.

– Mina barn säger att jag är optimist för jag tycker mig alltid se en lösning, en möjlighet. Det är en livshållning. Det tror jag är bra.

Hopp och förhoppning?

– För mig är förhoppning mera kort-siktigt. En förhoppning till exempel att jag ska bli frisk från mina sjukdomar.

Hopp och tillförsikt?

– Tillförsikt har med tillit att göra. Och det har med tro att göra. Tro, tillit och

tillförsikt är inte synonymer men de är besläktade. Tilliten till en Gud som är livets bärare den kan vi inte vända och vrida på hur som helst. Utan den kan fås. Och när man får den så lever man med den tills man förstör den.

Han skrattar innan han tillägger:

– Man kan få tillbaka tilliten igen.

Det är en kamp.

Hopp är en av de tre dygderna inom kristendomen, tro, hopp och kärlek.

Dygd kan "översättas" med ordet själsförmåga. Vad är en själsförmåga?

– Jag tror att det betyder att tro, hopp och kärlek är någonting som du möter och tar emot och måste vårda. Vi får dem av nåd, men det är inte så att nåden i vårt liv inte kan förstöras. Slarvas bort. Vi har ett ansvar och vi är fria. Vi ska inte tro att Gud hindrar oss ifrån att göra dumheter. Det gör vi ju, och hela tiden, rätt som det är åker vi dit. Men när vi inte åker dit så lever vi som fria.

Är hopp möjligt utan kärlek?

– Nej, det tror jag inte. Det har att göra med min gudsbild. Gud är kärlek. När jag i tro möter Gud märker jag hur min kärlek till väldigt mycket i tillvaron växer. Det är liksom relationens art.

Är hopp och mod knutna till varandra?

– Ja. Men visst kan man ibland tycka att livet ser förskräckligt ut och undra "hur ska jag klara av det här?".

Ibland kan det vara alldeles svart.

– Ja, men livet fortsätter. Nu är jag ganska gammal så jag har rätt så lätt att se att det svarta tar slut. Det är en slags erfarenhet av hopp. De mörka dagarna

får en betydelse. Något vi kan lära oss av.

Är det inte Kierkegaard som säger att vi måste ner i skiten?

– Jo, det är det. ”Kristligt sett är hela denna tillvaro en sammansvärjning mot Gud”, säger Kierkegaard. Han är ju en underbar teolog. Han är ju kul som inte väjer för mörkret. Det är nog det här han menar som jag precis har försökt säga. Det svarta finns för att växa och förändras av.

– Hopp och förändring är knutna till varann. Allt behöver förändras. Det är inte färdigt. På det sättet tror jag inte att Gud skapade världen för väldigt länge sedan. Skapelsen pågår. Vi människor är medskapare om vi hittar relationen till Gud.

– Idag håller kapitalismen världen i ett järngrepp. Världen domineras av en ideologi som säger att pengar är viktigast och av en tillväxt som gör att världen håller på att gå under.

– Jag har inte flugit på flera år och det har gett mig nya upptäckter. Jag kan till exempel ta tåget till fjällvärlden, det är minst lika roligt som att vandra på en strandkant på Mallorca. Jag håller på att träna mig för ett nytt liv. Det finns möjlighet att leva rikt utan mycket pengar och utan att förstöra miljön.

Säger du att vi kan bereda mark för hoppet?

– Ja, precis. Att leva med Gud och med varandra är enkelt på ett sätt men ändå så svårt. Men det är gemenskapen och livet som är viktigt. Jag läser mycket för att se alternativen. Till exempel den franska ekonomen Thomas Piketty's bok *Kapitalet och ideologi*. När jag

läser honom ser jag redskap och politiska beslut som vi kan använda och pröva för att en förändring ska komma till stånd. Det är hoppingivande och jag läser litteraturen ungefär som en spännande deckare.

Och när det gäller filosofin?

– Jo, där hittar jag också hopp. En rolig filosof som jag nu är lite förälskad i heter Gilles Deleuze, en fransman som hör till de postmoderna gubbarna. Han talar mycket om förändring, om immanens och transcendens. Han är inte kristen, han är inte ens religiös men han ger hopp genom att slå fast att livet i sig är ett blivande. Det tycker jag ligger väldigt nära den kristna tron. Skillnaden mellan honom och mig är att jag kan be, att jag kan ha en relation till Gud. Men han beskriver förutsättningarna. Det är mycket nog.

Utveckla vad hoppet kan göra med vår oro.

– Den rådande pandemin har påverkat och påverkar oss alla i världen. Vi är nu offer för samma hot. Vare sig vi är fattiga eller rika. Pandemin för oss samman. I krisen blir det väldigt tydligt hur beroende vi är av varandra. Vi lär oss att vi är en mänsklighet och att vi måste samarbeta och respektera inte minst den mest utsatta. Pandemin är en stor gemensam läxa. Nästa stora gemensamma läxa som vi har börjat stava på men försöker förneka är klimatkrisen.

– Jag tror att när vi förstår klimatförändringarna existentiellt är det inte svårt att börja samarbeta. Själva utvecklingen av klimatkrisen kommer att driva oss in i en process. Förändringarna kommer att ske gradvis, och med växande insikt. Och jag tror att det finns en kärlek i varje människa och en

gudsnärvaro i världen som vi kan möta. Det här blir tillsammans ett hopp.

– Jag ser Greta Thunberg som i sann mening en profet i den tradition som vi alltid har haft profeter runt omkring oss. Människor som utifrån det som sker läser av och förstår och som talar om det högt och ljudligt. Och det gör hon på ett så träffsäkert sätt att man blir alldeles häpen.

Sätta mitt hopp till Gud, vad kan det betyda idag?

– Att söka förändring och att tro att det går. Klimatförändringarna och pandemierna är en rytande kraft i örat på oss eller in i själen, om att det inte finns någon annan väg än kärlek, att vända sig till varandra och att stödja varandra. Och sen tror jag att vi också måste börja se att avstå är något fint och rikt. Förändring är inte ett hot utan ett hopp.

Carin Pereira

Hedersmedalj

Uppsala kommun har beslutat tilldela en av kommunens hedersmedaljer 2020 till Bertil Högberg, medlem i Uppsala Missionsförsamling. Vi gratulerar. Motivering:

För att han, med Uppsala som utgångspunkt, under flera decennier lokalt, nationellt och internationellt, med stor kunskap och starkt engagemang, arbetat för global solidaritet genom stöd till frihetskampen i södra Afrika och till rättvis handel, under senare år genom Fair Trade-rörelsen.

Vandringar i Hågadalen

Är du intresserad av att följa med på vandring i Hågadalen? Vi är några som då och då ger oss ut i Håga-området, går en sträcka, stannar och äter matsäck, ber morgonbön och sen går vi hem. Vi är inga vandringsspecialister men finner ro och glädje i att vara ute i naturen och småprata. På lagom avstånd, förstås.

Är du intresserad: kontakta Helén Almlöf 070-362 05 95, Ingela Rask 070-757 79 67 eller Birgitta Åhman 070- 634 50 92.

”Vandringsmyrorna”

Sökande efter hopp i klimatkrisen

– **Mamma, vad betyder global uppvärmning?**

– **Om vi fortsätter åka bil och släppa ut avgaser kommer klimatet värmas upp så att jorden inte går att bo på om hundratals år.**

Jag blev rädd. Det är jag fortfarande.

Jag var sex år och det här var min första kontakt med klimatkrisen. Fast då betraktades det inte som en kris. Som mamma sa skulle effekterna komma först om hundratals år. Sex-åriga Leonie förstod ändå allvaret - vi höll på att göra vårt enda hem obeboeligt vilket skulle leda till att vi utrotade vår egen art.

Sedan dess har läget blivit skarpt. Vi ser klimatkrisens effekter här och nu. Vi befinner oss i en massutrotning av biologisk mångfald. För att förhindra oåterkalleliga feedback-loopar som kommer att göra en drastisk uppvärmning av klimatet omöjlig att stoppa måste människan kollektivt göra en samhällsomställning snabbare och mer omfattande än någonsin förut.

Inför detta månadsblad hade jag redan bestämt mig för att skriva om klimatkrisen, och när temat blev hopp började ett sökande för att hitta hoppet i en situation som för mig i årtal tyckts vara hopplös.

Pandemin öppnar för förändring

Mitt sökande efter klimathopp tog mig hem till Fredrik Frensborg som har jobbat med hållbarhetsfrågor i 22 år - nästan lika länge som jag har levt. Fredrik tycker att coronapandemin har

öppnat ett fönster för samhällsförändring i en hållbar riktning. I en annorlunda tillvaro har många börjat omvärdera sina sanningar – och där har kyrkan en viktig roll att fylla, menar Fredrik. Det viktigaste budskapet i kristen tro är kärleken, som blir en motivation för att agera mot en klimatkris. Klimat-krisen är inget miljöproblem separerat från människan, utan klimatfrågan handlar i slutändan om att rädda andra, ofödda och oss själva. Kyrkan är ett bra sammanhang att omge sig med människor som är pålästa och som agerar utifrån det, menar Fredrik. Jag inflikar att aktiviteterna i kyrkan har en minimal belastning på klimatet – att träffa andra människor, sjunga, samtala, folkbildning och annat vi hittar på.

– Vi kan ta oss igenom det tillsammans, det blir roligt och hoppfullt, fyller Fredrik i. Vi behöver inte leva som på stenåldern, utan ungefär som på 80-talet. Då var det inte så illa, det jag kommer ihåg i alla fall, och det känns också hoppfullt.

Människans första uppgift

Jag kom även att tala med Lennart Renöfält i mitt sökande efter klimathopp. Lennart är pensionerad, men har tidigare varit pastor och klimat- och hållbarhetsansvarig i Equemeniakyrkan. För Lennart finns det ett bärande hopp i tron på att Gud älskar sin skapelse och att vi, som lärjungar, ska ta hand om den här jorden. Lennart tycker inte att kyrkans klimatarbete borde vara något som är vid sidan om kyrkans ordinarie verksamhet, utan det borde vara en central del av kyrkans verksamhet.

Lennart Renöfält

– I skapelseberättelsen var den första uppgiften människan fick av Gud att ta hand om skapelsen. Därför borde miljö- och klimatarbete vara kyrkans främsta uppgift, vid sidan av att sprida evangeliet, säger Lennart.

Ett kristet hopp

Lennart Renöfält menar att vi har ett kristet hopp som sträcker sig längre än klimatkrisen. Lennart menar att Gud älskar sin skapelse och att Han i slutändan kommer att ta hand om sin skapelse, men att det inte är en anledning till att inte vi själva ska ta hand om skapelsen. Det tar energi att gräva sig ner i hopplöshet, men genom att agera för klimatet kan vi välja hoppet. Kyrkan är ett bra sammanhang för klimatsamtal. En plats där klimatfrågan tas på allvar och där man kan prata om livsfrågorna.

För Lennart blev arbetet med klimatkrisen akut när han fick ett barnbarn – då blev tidshorisonten längre.

– När han blir större och frågar mig, ”Vad gjorde du för att stoppa klimatförändringarna?”, då vill jag kunna svara: ”Jag gjorde vad jag kunde”, berättar Lennart.

Strejka för klimatet

– År 2078 kommer jag att fira min 75-årsdag. Om jag har barn eller barnbarn kommer de kanske att spendera den dagen med mig. Kanske frågar de mig om er, människorna som levde 2018. Kanske frågar de varför ni inte gjorde någonting medan det fortfarande fanns tid att handla. Vad vi gör eller inte gör nu kommer att påverka hela mitt liv och mina barn och barnbarns liv. Vad vi gör eller inte gör just nu, kan jag och min generation inte göra ogjort i framtiden. Så när skolan började i augusti i år, bestämde jag mig för att det fick vara nog. Jag satte mig på marken utanför Sveriges riksdag. Jag skolstrejkade för klimatet.

Greta Thunberg på TEDxStockholm
november 2018

Nu får det vara nog. Jag har också börjat att strejka för klimatet, varje fredag kl 15-17 på Forumtorget i Uppsala. En fredag träffade jag en flicka i årskurs sju som frågade mig om min T-shirt.

– Den är från Klimatstudenterna, du kan gå med där en dag när du studerar på universitetet, om du vill.

Hon blir arg.

– Jag tänker inte hålla på med klimatet när jag är så stor, för då ska det här vara klart! Vi har inte tid att vänta så länge!

Jag visste inte vad jag skulle svara. Hennes ilska gav uttryck för ett hopp jag inte har. Att ta för givet att det inte kommer finnas anledning till klimat-

kamp, för vi kommer att lyckas med en snabb omställning. Tanken är svindlande. Jag är inte kapabel till att vara optimistisk, att säga att allt kommer att gå bra, när jag inte ser agerandet som behövs för att det ska gå bra.

Vi har allt vi behöver

I mitt sökande efter hopp tittade jag på David Attenboroughs nya film: *A Life on Our Planet* (finns bland annat att se på Netflix) där han skildrar naturens förändringar under hans 93 år på jorden. Närmare bestämt hur människan har förstört en stor del av naturen och orsakat det sjätte massutrotandet av biologisk mångfald. Han avslutar med att beskriva hur det ska stoppas: Förnyelsebara energikällor och en diet som består av mestadels växtbaserad mat. Med teknik som finns idag kan man stoppa efterfrågan på fossila bränslen samt minska ytan människan tar i anspråk för matproduktion som naturen åter kan förvilda, och därmed binda stora mängder koldioxid. När samhället börjar med något kan utvecklingen gå snabbt. När vi väl inser vad vi är på väg att göra, och att vi har verktygen att förhindra det i vår hand, kan omställningen gå fort.

Vi behöver hopp, det är klart vi gör. Men det som vi behöver mer än hopp är handling. När vi väl börjar agera finns det hopp överallt.

Så istället för att leta efter hopp, leta efter handling. Då, och bara då, kommer hoppet.

Greta Thunberg, TEDxStockholm
november 2018

Hoppet finns i agerandet

Björn Wiman skriver i förordet till sin bok *Sent på jorden*:

Hopp behöver inte heller, som någon sagt, handla om optimism eller om förvisningen om att allt ska gå bra. Hopp är framför allt övertygelsen att det finns en mening i det som sker. I denna mening äger vi makt att själva skapa.

Meningen i att agera, och kämpa, för klimatet ligger för mig i att ha ett rent samvete.

Precis som att den naturliga reaktionen till Förintelsen för många är att fråga ”Varför gjorde ingen något? Varför stoppade ingen det?” tänker jag att responsen kommer vara densamma när framtida generationer får lära sig om klimatkrisen.

År 2078 då ungdomarna frågar mig varför vi inte gjorde något när det fortfarande fanns tid, vill jag kunna svara:

– Jag gjorde något. Jag gjorde allt jag kunde.

Leonie Tidlund

Att tillhöra

Det finns all anledning att tro att gemenskapen runt Jesus inte var så fixerad som ibland framställs. Den var mer av en rörelse som man kunde relatera till, nära, lite på avstånd eller på längre håll.

Jag brukar tänka på Jesu tolv lärjungar och undrar, var de verkligen tolv? Hos evangelisten Johannes finns de tolv inte uppräknade. Och kvinnorna, de som gick till graven, var de tre som enligt synoptikerna, eller bara Maria som i Johannesevangeliet? Vilka var de där 72 som omnämns i Lukasevangeliet, och var det 5000 som blev mättade? Återvänder vi till de tolv lärjungarna finner vi att de verkar vara tre grupper. En inre krets – de fyra som var de verkliga fiskarna, sen ytterligare fyra som kanske inte var fiskare och slutligen ytterligare fyra. I den senare gruppen varierar namnen.

Hur tydliga och viktiga är egentligen gränserna?

En av vår församlings teologer Sigbert Axelson brukade svara på frågan om han var kristen, ”Jag tillhör Uppsala Missionskyrka!” Tillhörigheten är större och närmare än bekännelsen.

Vilka tillhör Uppsala Missionskyrka?

Som alla kyrkor i hela världen har vår kyrka en organisationsform. Vår är formad av folkrörelsernas framväxt i den gryende demokratiutvecklingen av vårt land. Långt före allmän rösträtt fick både man och kvinna, fattig och rik samma möjligheter att få sin röst hörd på ett församlingsmöte. Församlingsmodellen formades delvis i polemik till den nationella svenska episkopala kyrkan.

Vilka tillhör Uppsala Missionskyrka?

Man kan också vända på perspektivet: Till vem hör Uppsala Missionskyrka? De som har sitt demokratiska medlemskap tecknat i vårt medlemsregister? De som besöker våra gudstjänster, eller som nu i coronatid då vi blivit en Youtubekyrka, följer våra gudstjänster på nätet? Barnen som är med på dagkollo eller sjunger i barnkören, de som kommer till lunchkonserterna. Den unga familjen som söker upp kyrkan för att få sitt barn välsignat, eller den familj som önskar att en anhörig får sin begravningsgudstjänst i kyrkan? De som deltar i våra kultur- och samtalskvällar i kyrkan och på Youtube, de som kommer in en vardagsförmiddag, sätter sig i kyrkan och tänder ett ljus eller fikar i kaféet? De som bor långt borta eller som av andra anledningar inte kan komma till kyrkan? Den som likt Sigbert Axelson kan svara på frågan ”Är du kristen?” med orden ”Jag tillhör Uppsala Missionskyrka”.

Du kan tillhöra Uppsala Missionskyrka på många olika sätt. För att nu använda sig av bilden av rörelsen kring Jesus kan du vara någon i den inre cirkeln, en av de fyra första lärjungarna, de åtta, de tolv, de 72 eller de 5000. Här finns inga gränser, inget innanför eller utanför. Var och en har möjlighet att tillhöra på sitt sätt, att bestämma hur nära jag vill stå.

I pandemin utmanas vi än tydligare att låta Uppsala Missionskyrka vara en rörelse som inte formerar sig genom gränser utan som erbjuder en möjlighet att få tillhöra.

Torbjörn Bådagård

”Att plocka upp illa medfarna små vandrare på livets stora färdestråk”

I vår församling finns det en hel del pensionärer, som växt upp i Uppsala eller studerat här och sedan flyttat. De har haft många intressanta yrken och många olika upplevelser under livets gång.

– Jag har under hela mitt arbetsliv haft ett yrke som jag inte visste fanns när jag tog studenten 1954, säger Elisabet Rådberg när vi träffas och hon börjar berätta om sitt liv.

Elisabet växte upp på Sysslomansgatan i Uppsala tillsammans med sin äldre syster Birgitta och sin yngre bror Torbjörn. Deras föräldrar var Manne och Karin Eriksson och i samma hus bodde mormor och morfar i lägenheten, tvärs över farstun. Föräldrarna var med i Missionsförsamlingen och pappa Manne var ordförande i styrelsen i många år. Elisabet minns att det mycket ofta var människor på besök i deras hem.

Varje söndag efter gudstjänsten serverades det alltid kyrkkaffe hos dem. Då kom grupper av studenter från Waldenströmska Studenthemmet, där Manne var mycket engagerad och i många år tillhörde styrelsen. Barnen var alltid med och alla tre fick smeknamnet ”Mannagrynet” av studenterna, som vandrade ut och in i deras hem. Elisabet minns att hon tidigt fick följa med mamma Karin till Missionskapellet, som låg i närheten av hemmet. Där var mamma föreståndare i syföreningen och Elisabet fick hjälpa till när det var dags för

missionsauktionerna då alla alster skulle säljas. Hon gick också flitigt i söndagsskolan där och senare började hon sjunga i kyrkokören i Missionskyrkan.

De första två åren i Sverkerskolan upplevde hon som tråkiga, men i trean fick de en ny lärare, som använde nya pedagogiska idéer och plötsligt var allt roligt. Sen blev det fem år i kommunala flickskolan Magdeburg och fyra år på nuvarande Katedralskolan.

Sommaren efter studentexamen minns Elisabet som mycket jobbig för hon hade inte en aning om vad hon skulle ägna sig åt eller vad hon skulle studera. Eftersom hon flera somrar arbetat som barnflicka funderade hon på något med barn, men absolut inte som lärare. Hon hade i läroverket skrivit flera uppsatser med populärpsykologiska ämnen och fått bra betyg, så hon valde att börja med en tvåbetygskurs i psykologi på universitetet. Efter det blev det pedagogik och sociologi.

Sandlådekarriär

Därefter praktiserade hon på barnpsykiatriska avdelningen på Akademiska Sjukhuset i sex månader och insåg att detta skulle passa henne. Det fanns ingen sammanhållen psykologutbildning på den tiden och yrkestiteln legitimerad psykolog existerade inte. Elisabet sökte sedan till Ericastiftelsen i Stockholm och studerade där i två terminer. Det var en mer praktiskt inriktad utbildning i barnterapi med tester

av olika slag. Man använde bland annat så kallad sandlådeterapi. Man ansåg att lekande kunde ha en läkande kraft.

– Så började min sandlådekarriär, säger Elisabet och ler.

Efter detta år kunde hon börja söka jobb och fick en anställning som psykologassistent på barnpsyki i Vänersborg. För att få en självständig tjänst krävdes en licentiatexamen och den behörigheten skaffade hon sig genom en två-årig så kallad PEG-utbildning i Göteborg, parallellt med sitt halvtidsjobb. Hon arbetade också en period på tre år i Västerås och under den

tiden gick hon en Rorschachkurs på deltid i Stockholm. Väl tillbaka i Vänersborg fortsatte hon på sin gamla arbetsplats och innehade samtidigt under nio år en tjänst som timanställd skolpsykolog på Vänerskolan för döva barn.

– Under tre år arbetade jag också med autistiska barn. Hela livet har jag utbildat mig och kunde till slut även kalla mig psykoterapeut.

Hur såg dina arbetsuppgifter ut?

– Mitt arbete har alltid haft barn i fokus och därmed också deras omgivning, som familj och skola. Teamarbete

mellan psykolog, kurator och läkare var dominerande i arbetet med familjerna.

Samarbetet med olika myndigheter var också viktigt, såsom socialtjänsten och landstingets organisation för omsorg för handikappade. Arbetet innefattade alla problem som rörde barn i hem och samhälle.

Hur har arbetet som psykolog förändrats under ditt yrkesliv?

– När jag började i Vänersborg 1959 kallades verksamheten PBU och bestod främst av utredningar och rådgivning. Sedan övergick den till

BUP (barn- och ungdomspsyki) som på senare tid blivit psykiatrisk behandling, diagnostik, bland annat av ”bokstavs barn”, samt medicinering. Det blev mer inriktat på det enskilda barnet än på barnet i familj och samhälle.

Trender och teorier har gått i vågor. Det som var i ropet en period har ersatts av annat i en annan tid, till exempel frågan om arv och miljö.

Jag slutade mitt arbetsliv ungefär när beteendeterapier och bokstavsdiagnoser blev dominerande. Jag blev då förlegad!

Inte bara arbete

Men det har naturligtvis inte bara varit arbete. Ett stort intresse för Elisabet har alltid varit att sjunga i kör. Det började i Uppsala med missionskyrkans kör under Viktor Hugo Sanners ledning, sedan Oriatoriekören i Vänersborgs kyrka och därefter seniorkören Evergreen i Uppsala.

Elisabet och Jan Rådberg gifte sig 1965 och har två barn och nu även fem barnbarn. De har hela tiden bott i Vänersborg men efter Elisabets pensionering år 2001 valde de att flytta till Uppsala till en vacker bostad med utsikt mot domkyrkan. Elisabet har återknutit bekantskapen med några gamla WS-vänner, hon går på gymnastik och är med i seniorpsykologernas förening där man träffas regelbundet. I RPG där hon deltar varje vecka är hon med i serveringsgruppen. Elisabet blev änka 2013 då hennes man Jan avled, 102 år gammal.

Känner du av några olikheter i församlingarna i Vänersborg och Uppsala?

– Jag upplevde ett strikt och högtidligt klimat i Uppsala Missionsförsamling under tiden före min flytt till Vänersborgs församling. Där var ett varmare och informellare klimat liksom i samhället i övrigt på västkusten. Vår församling bestod av cirka 250 medlemmar och alla grupper var små.” Det fanns alltid någon som såg en”, brukar vår dotter säga. I Uppsala är det mer formellt och också lite anonymare, men jag gillar att vi har en fin och högtidlig gudstjänstordning här. Skillnaden är inte så stor egentligen.

Hopp är temat för vårt månadsblad den här gången. Vad hoppas du på för framtiden?

– Många har frågat om det inte är jobbigt att arbeta med barn, men det har jag inte upplevt. Tvärtom är barn och ungdomar i utveckling framåt. Positivt för framtiden, hoppet!

Vivi-Anne Jakobsson

Fotnot: Rubriken är ett citat från Ericastiftelsens grundare Hanna Bratt

---

“Otålig i hoppet”

I sin bok “Otålig i hoppet” ställer ärkebiskopen Antje Jackelén frågor i pandemins skugga. Till exempel, “Hur vet vi att Gud bryr sig?”, “Hur är vi kyrka i denna tid?”. Hon skriver om ovisshet, vrede, ödmjukhet och kärlek och om att stå på modets sida – otålig i hoppet.

Det är en bok som vänder sig till “alla med ett filosofiskt, teologiskt eller existentiellt intresse”

Martin och Gustav

När församlingen i mars började sända gudstjänster via Youtube fanns kompetens i personalen. Dels genom Donald Wieselgren, dels Martin Ålund. Dessa våra vaktmästare och ljudtekniker i församlingen har genom webbsändningarna fått möjlighet att vidareutveckla sitt kunnande.

Vi frågade Martin:

Hur har du fått ditt kunnande?

– Efter avslutad gymnasieutbildning i medieteknik gick jag musikutbildning på Sjöviks folkhögskola.

Hur trivs du med att sköta webbsändningarna?

– Det är intressant att få hålla på med detta. Jag har ett kunnande som jag kan bidra med och som gör att jag utvecklat möjligheterna rent tekniskt utifrån den utrustning vi har. I höst har vi haft bättre kameror. Du som tittare har nog kunnat märka att bilderna är skarpare

och fyller ut hela TV-rutan. Jag har också kunnat dela med mig av kunskap till fler.

Du är med varje söndag - hur känns det?

– Jag trivs i kyrkan och det är bara positivt. Mina vänner kanske tycker det är lite trist att vi inte kan umgås hela dagarna, men det gör inte mig något.

Martin är inte ensam. En av dem som nu lär sig är Gustav Holmberg. Gustav går i årskurs åtta, men han siktar på att söka till medieutbildning då det är dags för gymnasieval.

Hur kom det sig att du är med och sänder gudstjänster?

– Jag har alltid varit intresserad av film och det är jätteroligt att få vara med och göra det på riktigt. Efter gymnasiet hoppas jag få arbeta med scenteknik. Att vara med här är på ett sätt att göra det redan nu.

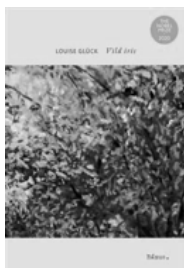
Per Wärmegård

Martin och Gustav vid mixerbordet

Vinterläsning

Läsecirkeln Skönlitteratur & Livsfrågor fortsätter i Missionskyrkan 2021.
Inledningen kommer att sändas på Youtube.

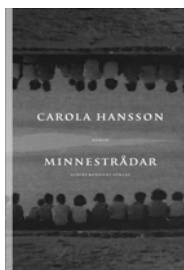
25/1 *Vild iris* av 2020 års Nobelpristagare Louise Glück. I denna hennes genombrottsbok får blommorna och andra växter egna röster. Tusenskönor, klöver och violer får tala ut. Många bottnar i en trädgård av språk och mörk jord.

Inledare: Eva-Britta Ståhl

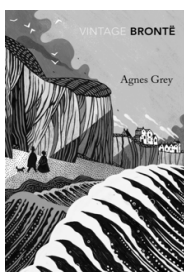
8/2 *Där kräftorna sjunger* av Delia Owens. Handlingen utspelar sig i North Carolina i en tid och på en plats, som präglas av rasism och utanförskap. I våtmarken finns Kya, en övergiven liten träskunge. Vi får följa hennes uppväxt och utveckling. En utforskning av den råa kärnan i den mänskliga naturen.

Inledare: Agneta Ekström, Ingrid Kallin

22/2 *Minnestrådar* av Carola Hansson handlar om 60 judiska ungdomar, som sommaren 1939 anländer från Tyskland till en gård utanför Falun för att lära sig jordbruk. Målet är att bilda en kibbutz i det blivande Israel. Men kriget bryter ut och de blir kvar i Sverige. Om exilens utsatthet.

Inledare: Agneta Kristenson, Anna-Karin Widman

8/3 *Agnes Grey* av Anne Brontë. En klassisk roman från 1847 om prästdottern, som på grund av familjens dåliga ekonomi måste försörja sig själv som guvernant, ett av de få yrken som en respektabel kvinna från medelklassen kunde ägna sig åt. Romanen bygger på författarens egna erfarenheter.

Inledare: Agneta Ekström, Eva-Britta Ståhl

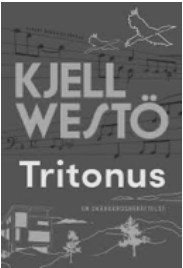

22/3 *Gilead, Hemma, Lila och Jack.*

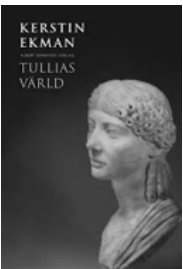
Marilynne Robinson har i sin romansvit skildrat hur kampen mot slaveriet format USA och landets syn på människa och moral. Där ryms både Black Lives Matter och rent rasistiska rörelser. Ett mäktigt författarskap med djup historisk förankring.

Inledare: Ola Larsmo

12/4 *Tritonus.* Kjell Westös nya roman är en modern och oemotståndlig skärgårdsberättelse om musik och gemenskap. Tritonus är den musikaliska termen för det dissonanta djävulsintervallet. Romanen pendlar mellan harmoni och dissonans i sökandet efter svaret på några akuta frågor.

Inledare: Eva-Britta Ståhl, Anita Jonsson

26/4 *Tullias värld.* Kerstin Ekmans senaste roman handlar om Ciceros dotter Tullia, som levde år 79–45 f.Kr. Tullia är en ny syster till alla kvinnor, som befolkat Kerstin Ekmans romaner, alla de kvinnor som inte tagit plats i traditionell historieförskrivning. En spännande guide till antikens Rom.

Inledare: Agneta Kristenson, Anna-Karin Widman

Månadsbladets läsare tillönskas
EN GOD LÄSJUL OCH EN SKÖN LÄSVÅR!

Anita Jonsson

Vänförsamling i Kinshasa

Vi i vänförsamlingsgruppen har haft mail- och telefonkontakt med pastor Kavenafuluko i Mateteförsamlingen i Kongo Kinshasa. Som bekant drabbades kyrkan svårt av översvämningar för ett år sedan. Arbetet med att försöka sanera och återställa har så klart präglat församlingen sedan dess.

I senaste rapporten framkom att ytterligare översvämningar skett under hösten.

I våras under fastetiden samlades pengar in till vår vänförsamling, knappt 8000 kronor, som nu är förmedlade till Kongo.

Även barnen i Uppsala har i sin egen samling under gudstjänsttid samlat in pengar. Den summan, cirka 790 kronor, har skickats till församlingen i Kongo för att användas till barnarbetet där.

Inför den fortsatta kontakten ska vi fundera på hur den kan läggas upp. Det vi hittills kommit fram till är att det är viktigt med ömsesidigt utbyte, det vill säga vi i Uppsala ska inte bara tänka på att ge kongoförsamlingen stöd utan vi ska dela erfarenheter och lära av varandra. Att vara vänförsamling innebär bland annat att stödja varandra i bön.

Fortsättning följer...

*Vänförsamlingsgruppen/
Ingegerd Åhman*

Församlingens årsmöte planeras till söndag 21 mars 2021.

Om webben

Församlingens verksamhet pågår men f.n. sänds samlingar på Youtube.

Julhelgen 2020

Istället för julmarknad, har vi i år försäljning av **Julmarknadskassar** m.m. Se församlingens hemsida för mer info.

På församlingens hemsida uppdaterar vi julens samlingar som sänds via Youtube:

Julafton kl 11.00 Samling vid krubban omkring julens budskap. Torbjörn Bådagård, Gunnar Axelson Fisk m. fl. medverkar.

Annandag jul kl 11.00 Missionsgudstjänst. Predikan av Gert Lindh. Anders Jarl. Insamling till Eumeniakyrkans internationella mission.

Öppet hus kommer inte att kunna genomföras som vi brukar. Istället kommer vi att dela ut en Julkasse med något gott att äta och med en julkhälsning från Uppsala missionsförsamling.

S:t Olofsgatan 40, 753 32 Uppsala

Missionskyrkan 018-10 00 35
Sommarhemmet Eneby 018-39 91 41
Församlingens bankgiro 802-2253
Swishnummer (kollekt) 123 079 28 95
Equenia plusgiro 11 93 03-6

www.uppsalamissionskyrka.se

Församlingens pastorer och diakoner har tystnadsplikt och står till förfogande för samtal.

Pastor och församlingsföreståndare
TORBJÖRN BÅDAGÅRD
Tel. 018-10 00 66, 070-725 00 25
torbjorn.badagard@
uppalamissionskyrka.se
Facebook och messenger

Diakon
EVA BÅDAGÅRD
Tel. 018-10 00 36; 073-650 33 04
diakon@uppalamissionskyrka.se
Facebook och messenger

Pastor/föreståndare
Waldenströmska Studenthemmet
R.ERIK SVALFORS
Tel. 072-736 06 71
r.erik.svalfors@
uppalamissionskyrka.se

Församlingspedagog med inriktning ungdom och kultur
GUNNAR AXELSON FISK
Tel. 018-10 00 39; 070-876 62 33
gunnar.axelson.fisk@
uppalamissionskyrka.se

Församlingsmusiker
MARKUS JONSSON
Tel. 018-10 00 32
markus.jonsson@
uppalamissionskyrka.se

Intendent
ANN-LOUICE NORQVIST
Tel. 018-10 00 06
ann-louice.norqvist
@uppalamissionskyrka.se

Ekonom
GUDRUN AHLBERG
Tel. 018-10 00 06
gudrun@uppalamissionskyrka.se

Konferenstekniker och vaktmästare
DONALD WIESELGREN
Tel. 018-10 00 82
vaktmastare
@uppalamissionskyrka.se

MARTIN ÅLUND
Tel. 018-10 00 82
martin.alund
@uppalamissionskyrka.se

Konferens- och bokningsassistent
HANNA BRÄNN
Tel. 018-10 00 83
bokning@uppalamissionskyrka.se

Köksledare
MIKIKO SAITO
koket@uppalamissionskyrka.se

Konferens- och Kaféassistenter
KANYA HJORT
kanya.hjort@
uppalamissionskyrka.se

ANDORIA TRYSIUS
andoria.trysius@
uppalamissionskyrka.se

Församlingens ordförande
KJELL-ÅKE NORDQUIST
Tel. 018-32 12 03
kjell-ake@nordquist.se

equenia

Equenias ordförande
CLARA ARNELL
clara.arnell@gmail.com

Häktespastor
Vakant

Sjukhuspastor
SVEN WINGREN
073-074 79 76
sven.g.jansson@gmail.com

Studentpastor
KAROLINA BERNEHEIM
076-622 59 09
karolina.berneheim
@studentprast.uu.se

NybyVision
HANNA INGHAMMAR
Tel. 018-56 07 30, 56 07 31
Sturegatan 9, ingång Odensgatan 8,
hanna.inghammar@nybyvision.se

Diakonicentrum/UKR
ANNIKA ORESKOVIC
Tel. 018-15 07 70
annika.oreskovic@svenskakyrkan.se

Bildmaterial: Wikipedia s. 1;
Torbjörn Bådagård s. 4 o 6; Kerstin
Renöfält s. 9; Patrik Tidlund s. 10;
Rita Wigzell Rådberg s. 13; Per
Wärmegård s. 15.

Månadsbladet nr 1/2021 utkommer
den 8 mars 2021. Manusstopp den 15
februari.

Prenumerationsavgift: 100 kr för år
2020, inbetalas till bankgiro 802-2253
eller Swish 123 079 28 95.
Skriv "Månadsbladet" som
meddelande.

Redaktionen: Torbjörn Bådagård
(ansvarig utgivare), Per Wärmegård,
(chefredaktör), Gabriella Hammarin,
Vivi-Anne och Bertil Jakobsson,
Ored Oredsson, Carin Pereira, Leonie
Tidlund, Birgitta Åhman.

E-post: redaktionen
@uppalamissionskyrka.se

Redaktionen förbehåller sig rätten att
redigera och välja bland insänt
material samt att lägga ut detta
material på hemsidan
www.uppsalamissionskyrka.se.

En måndagskväll i februari med snö och kyla. Jag ska snart ta den kalla bilen och fara in till kyrkan för att lyssna till en föreläsning om väckelserörelsen i Stockholm på 1840-talet.

Men jag frågar mig själv:

- Ska jag verkligen åka?
- Nej, jag stannar hemma.

Men något inom mig liksom bråkar i mig.

- Du ska åka.
- Jag vill ju inte.
- Jo, du måste.
- Varför det?

När jag står färdig i hallen med bilnycklarna i handen hör jag rösten igen.

- Du ska ta med en bok ur hyllan.
- Vilken bok?
- Ta bara en bok!

Jag gick fram till bokhyllan och öppnade en av dörrarna längst ner, stack in handen och bara tog en bok, utan att titta på den och lade den i väskan.

Kom sent och fick gå fram till första stolsraden. Föreläsningen hade börjat. Jag lyssnade lite förstrött hur föreläsaren talade om vilka källor hon använt.

- Den ena är den här. Visar en bok.
- Den andra fick jag tyvärr inte tag på i dag. Det är Arndts *Postilla*.

En misstanke dyker upp i mitt huvud och efter föreläsningen visar jag henne boken som fanns i min väska.

- Men det är ju Arndts *Postilla*!

Vem förde min hand just till den boken?

Birgitta Wennås

